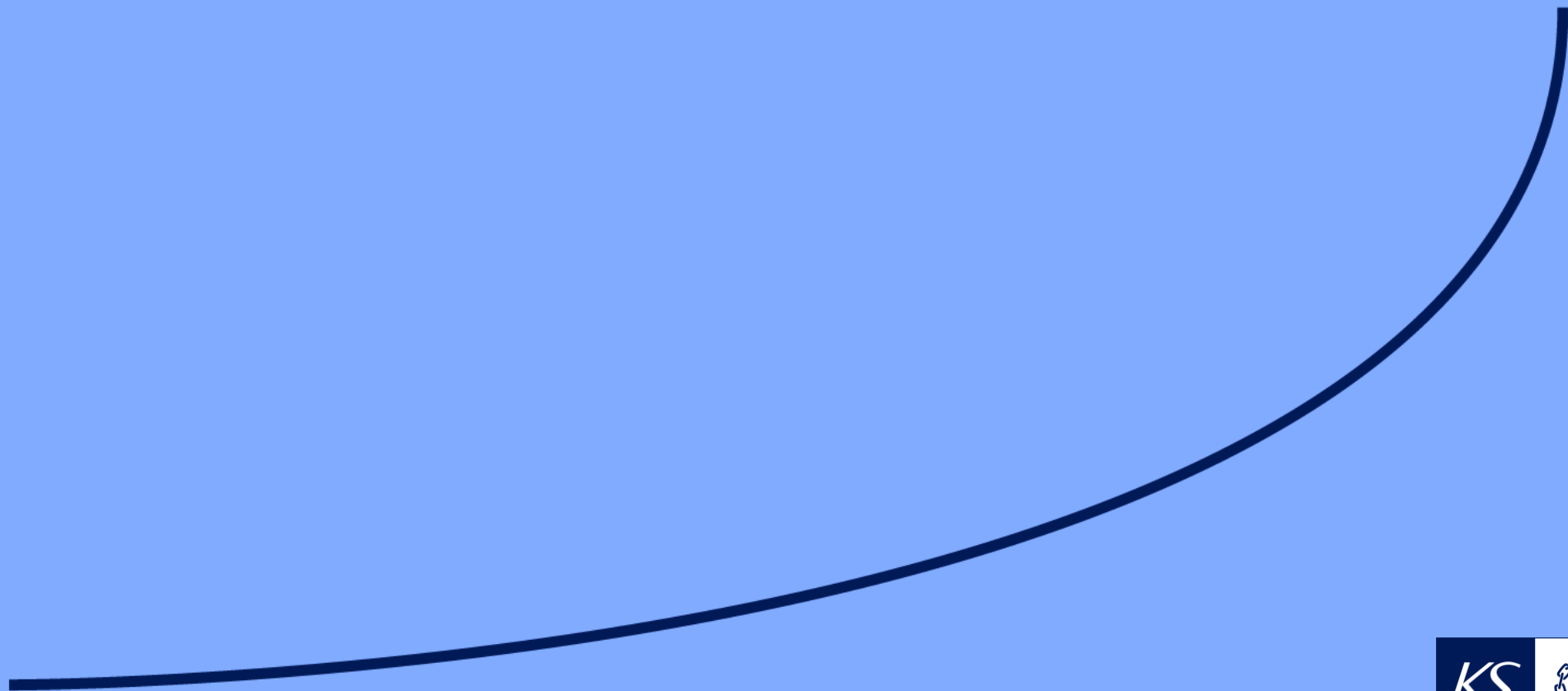

KS Folkevalgtprogram

27

23

Dagens temaer

Dag 1

1. Bli kjent. Hvorfor ble du folkevalgt
2. Kommunens samfunnsoppdrag
3. Politikerrollen, samspillet politikere imellom
4. Samspillet politikk/administrasjon
5. Sosiale media

Dagens temaer

Dag 2

6. Kommunens planverk

5. Årshjulet, sammenheng i planverket

7. Innledning til budsjettarbeid

Pauser underveis – lunsj kl 12.00- avslutter kl

15.00

Først og fremst;
Gratulerer med
valget!

23 ~ 27

Foto: Tor Fjeld

Tidslinja

- Hvorfor ble jeg folkevalgt?
- Hvorfor søkte jeg jobb i kommunen?

Dette er kommunen

1

Kommunens oppgaver og roller

- Være en demokratisk aktør
- Yte offentlige tjenester
- Drive samfunnsutvikling
- Utøve myndighet

Arbeidsgiver for de ansatte

23 ~ 27

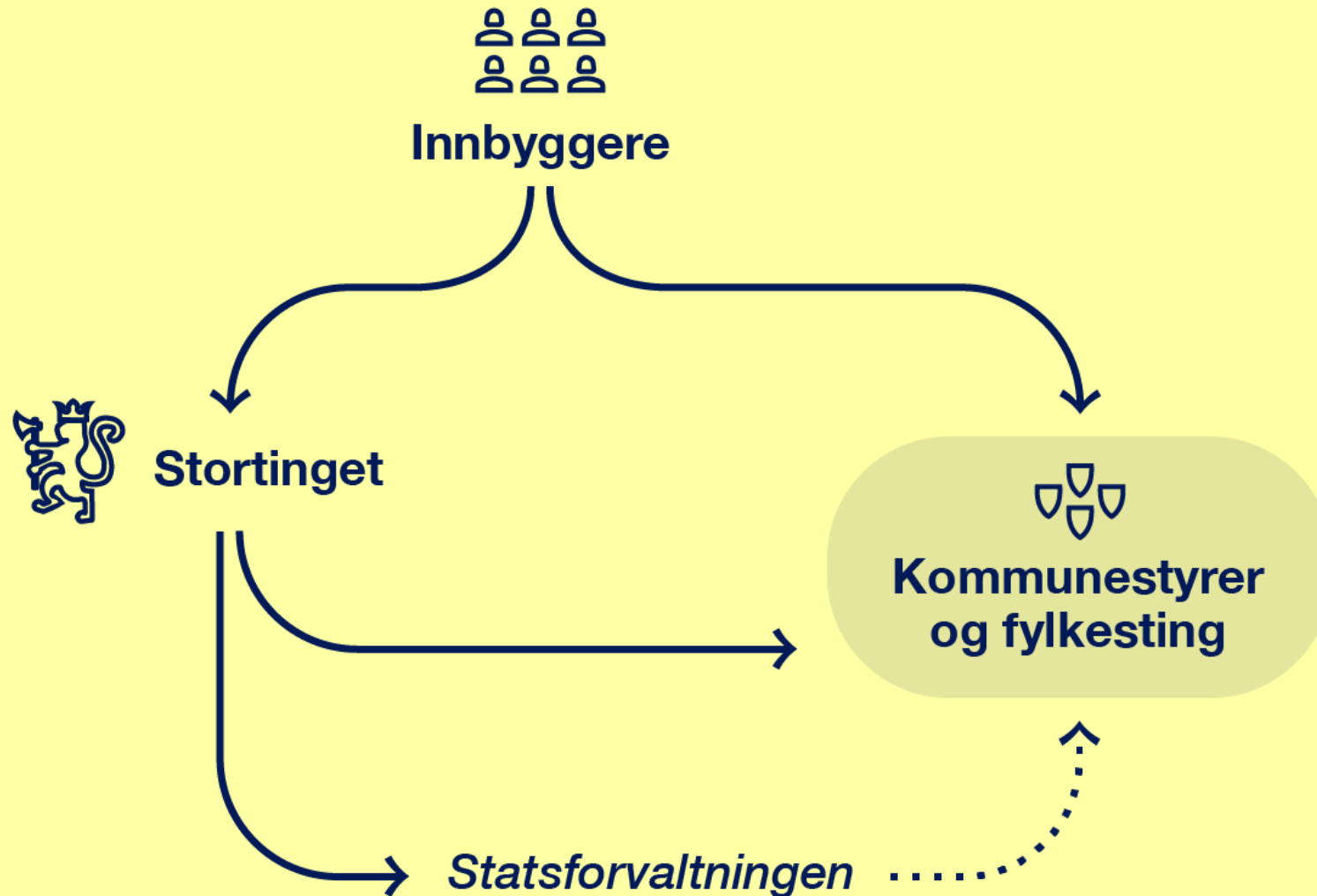
Foto: Shutter

**Hva innebærer det å
være folkevalgt?**

2

Slik styrer Stortinget kommunene og fylkeskommunene

De folkevalgtes roller

Hva er egentlig kommunepolitikk?

- Ta stilling til kommunedirektørens forslag?
- Holde orden på administrasjonen?
- Gjennomføre nasjonale føringer?
- Drive sentralt bestemt partipolitikk?
- Gjøre det folket vil at jeg skal gjøre?
- Drive tjenesteyting?
- Utvikle lokalsamfunnet?
- Utøve lokalpolitisk skjønn?

23 ~ 27

Foto: KS

Ordførers rolle

- Kommunens fremste folkevalgte
- Ansvar for den politiske arenaen
 - Møteleder
 - Setter dagsorden for politisk arbeid
- Hovedkontakt til kommunedirektøren
- Kommunens ansikt utad, døråpner
- Kan få myndighet til å treffe vedtak i hastesaker og i ikke-prinsipielle saker
- Kan få myndighet til å opprette utvalg
- Har tale- og forslagsrett i alle folkevalgte organer unntatt kontrollutvalget
- I kontrollutvalget har ordfører kun møte- og talerett

23 ~ 27

Diskusjonsoppgave

Hvordan skal vi ha det i vårt kommunestyre?

Samspillet de folkevalgte imellom

3

Politisk kultur kan være så mangt

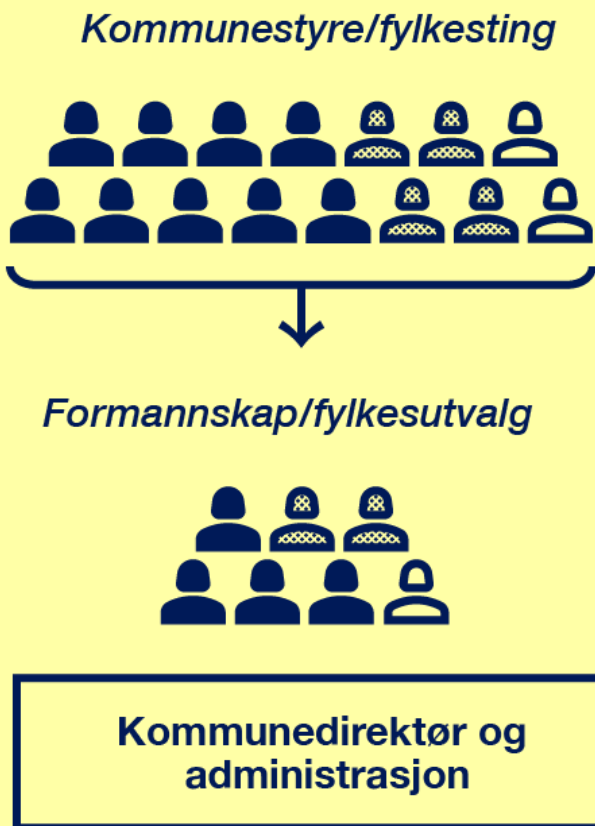
Foto: UK Parliament/Mark Duffy
[Lenke til filmen](#)

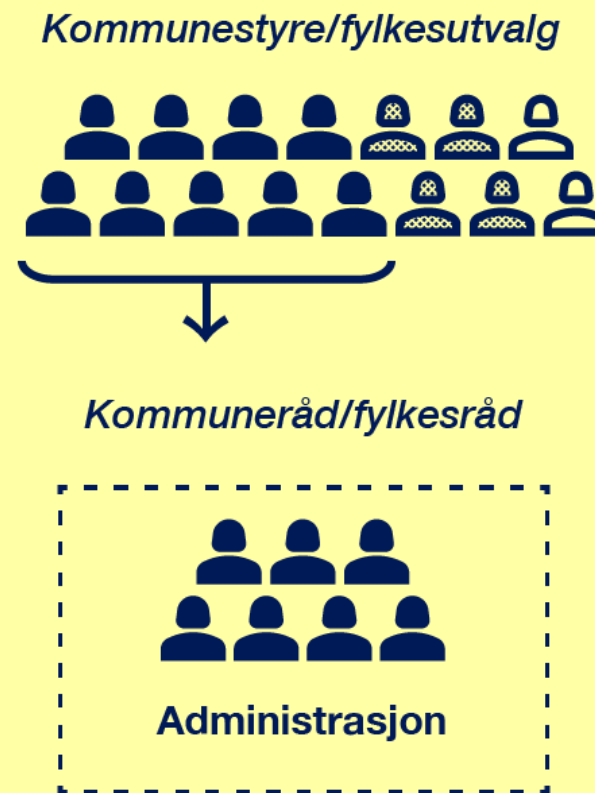
Foto: Peter Mydske/Stortinget

To styringsmodeller

Formannskapsmodellen

Parlamentarisme

Hva skaper trivsel og motivasjon?

- Folkevalgte trives best dersom:
 - debatten er god
 - det er klare politiske skillelinjer
 - rollen som folkevalgt er klar
 - det er et godt samarbeidsklima
 - det er lett å sette dagsorden
 - vervet ikke er alt for tidkrevende
 - ... og de får utnyttet handlingsrommet

Inhabilitet

- Det kan være fare for at du vil opptre partisk
- Det er av stor betydning at folk har tillit til at folkevalgte opptrer upartisk
- Beskytter den enkelte folkevalgte mot utilbørlig press utenfra
- Ikke noe bekvemmelighetsflagg

Habil eller inhabil: hvilke regler gjelder?

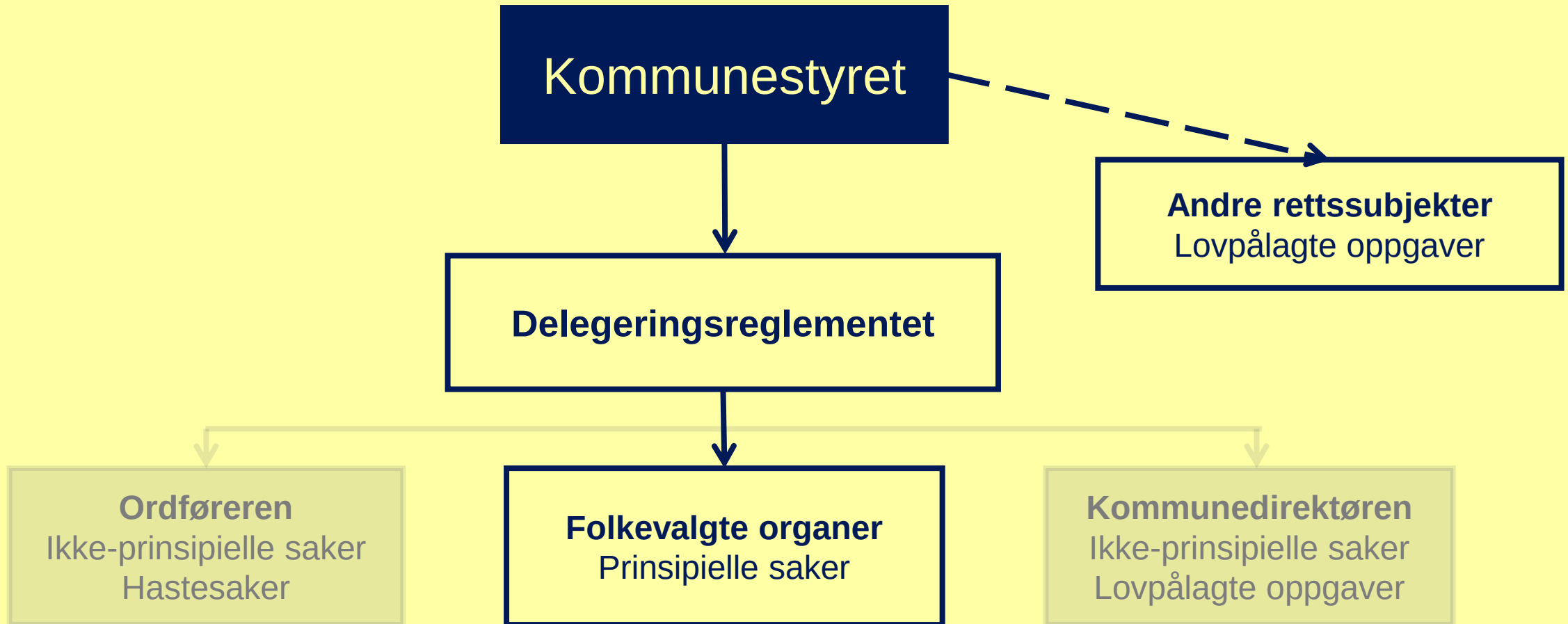
Forvaltningsloven

- Automatisk inhabil
 - Part i saken
 - Nært slektskap/familie
 - Verge/fullmektig
 - Leder, styremedlem, bedriftsforsamling
- Andre særegne forhold
 - Fordel, tap, ulempe for en selv eller nære/kjære

Kommuneloven

- Som ansatt forberedt eller truffet vedtak i en sak
 - Inhabil i behandling av saker og klager
 - Habil i behandling av årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional planstrategi mv.
- Habil ved valg, fastsette godtgjøring ol.
- Fritak av personlige grunner

Delegering gir tydelige oppgaver og ansvar

Hvordan håndtere habilitet?

- Medlemmet har selv plikt til å vurdere sin egen habilitet
- Organet selv som avgjør, den som skal vurderes kan forklare seg, men ikke delta i debatten eller avgjørelsen
- Avgjørelse kan være gjenstand for lovlighetskontroll
- Hva gjør dere i gruppens behandling av den samme saken?

Foto: Mostphotos

Samspillet med administrasjonen

4

Tiltak for god samhandling

- Godt politisk klima
- Omforent rolleforståelse
- Evalueringer av delegerings- og innstillingsreglement
- Gode rutiner for rapportering
- Når skal folkevalgte involveres?
- Tydelige vedtak
- Åpne samtaler mellom de folkevalgte og administrasjonen
- Samme informasjon til alle folkevalgte til samme tid

23 ~ 27

Foto: Siv Dolmen

Kommunedirektørens oppgaver og ansvar

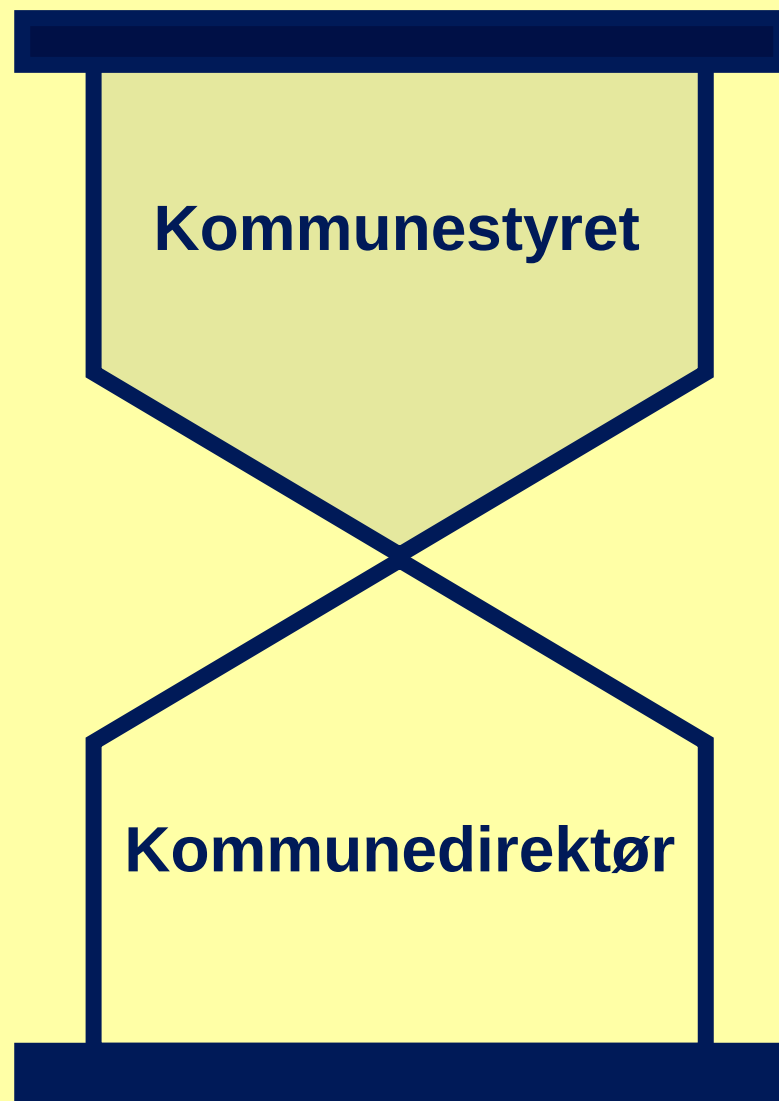
Lede den samlede administrasjonen

Utrede saker som skal behandles i folkevalgte organer

Iverksette vedtak

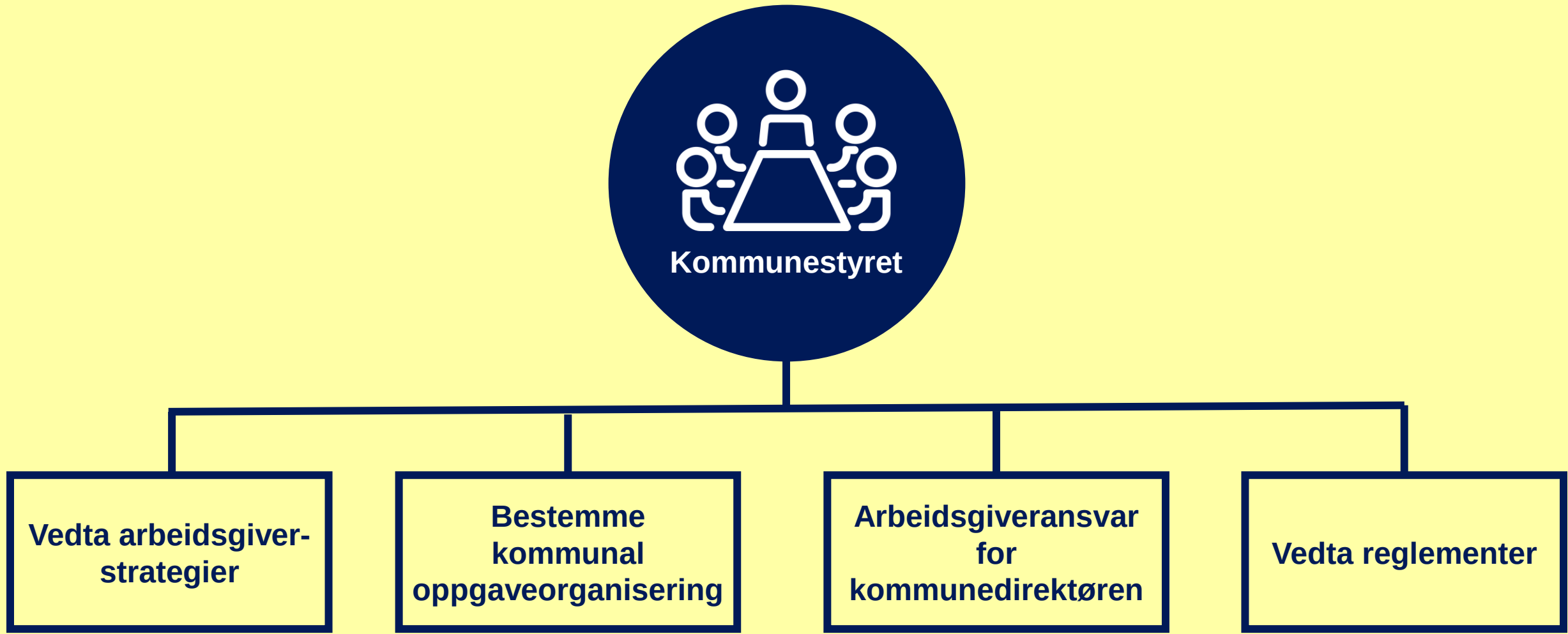
Internkontroll og rapportering

Noen ganger er skillet tydelig

Arbeidsgiverrollen

Hva innebærer kommunestyrets arbeidsgiverrolle?

KS anbefaler:

KS vil anbefale at det delegeres i størst mulig utstrekning til kommunedirektøren å bestemme antall stillinger og type stillinger innenfor det enkelte arbeidsområde så lenge dette ligger innenfor budsjett.

Kommunedirektøren har det løpende arbeidsgiveransvaret

Tips og råd for håndtering av hets på nett og sosiale medier

MEG SELV

- Opprette separate politiker-profiler
- Være rollemodeller i kommunikasjon
- Ta avstand fra uakseptable ytringer mot andre folkevalgte
- Melde fra om hets og trusler
- Følge forpliktelser i Valgløftet 2023

KOMMUNEN/ FYLKESKOMMUNEN

- Kontaktperson i kommunen
- Rutiner for håndtering og oppfølging
- Bedriftshelsetjeneste for folkevalgte
- Ta kollektiv avstand fra hatefulle ytringer og trusler
- Vedta «Valgløftet 2023»
- Åpenhet i politiske prosesser
- Dialogmøte mellom lokalaviser/politi og folkevalgte

PARTIENE

- Kontaktperson i partiet
- Ressursgruppe rundt politikere
- Rutiner for håndtering og oppfølging
- Bistå lokalpolitikere i kommunikasjon
- Forankre vanskelige saker i partiets organer
- Kurs om debattkultur

Folkevalgt på sosiale medier

- Vi er folkevalgte hele døgnet – hva innebærer det?
- Hvordan omtaler du andre?
- Hvordan håndterer vi usakligheter mot andre folkevalgte?

Kommuneplanen – et godt politisk styringsverktøy

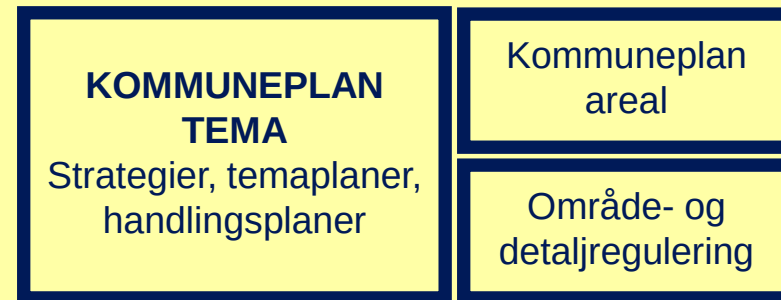
- Overordnet og strategisk
- Veivalg og satsinger for kommunen
- Bør vedtas tidlig i perioden slik at vedtatt politikk kan realiseres
- Gir føringer for administrasjonen og andre planer
- Kobling til økonomiplanen

Sammenhengene i det kommunale plansystemet:

Strategisk

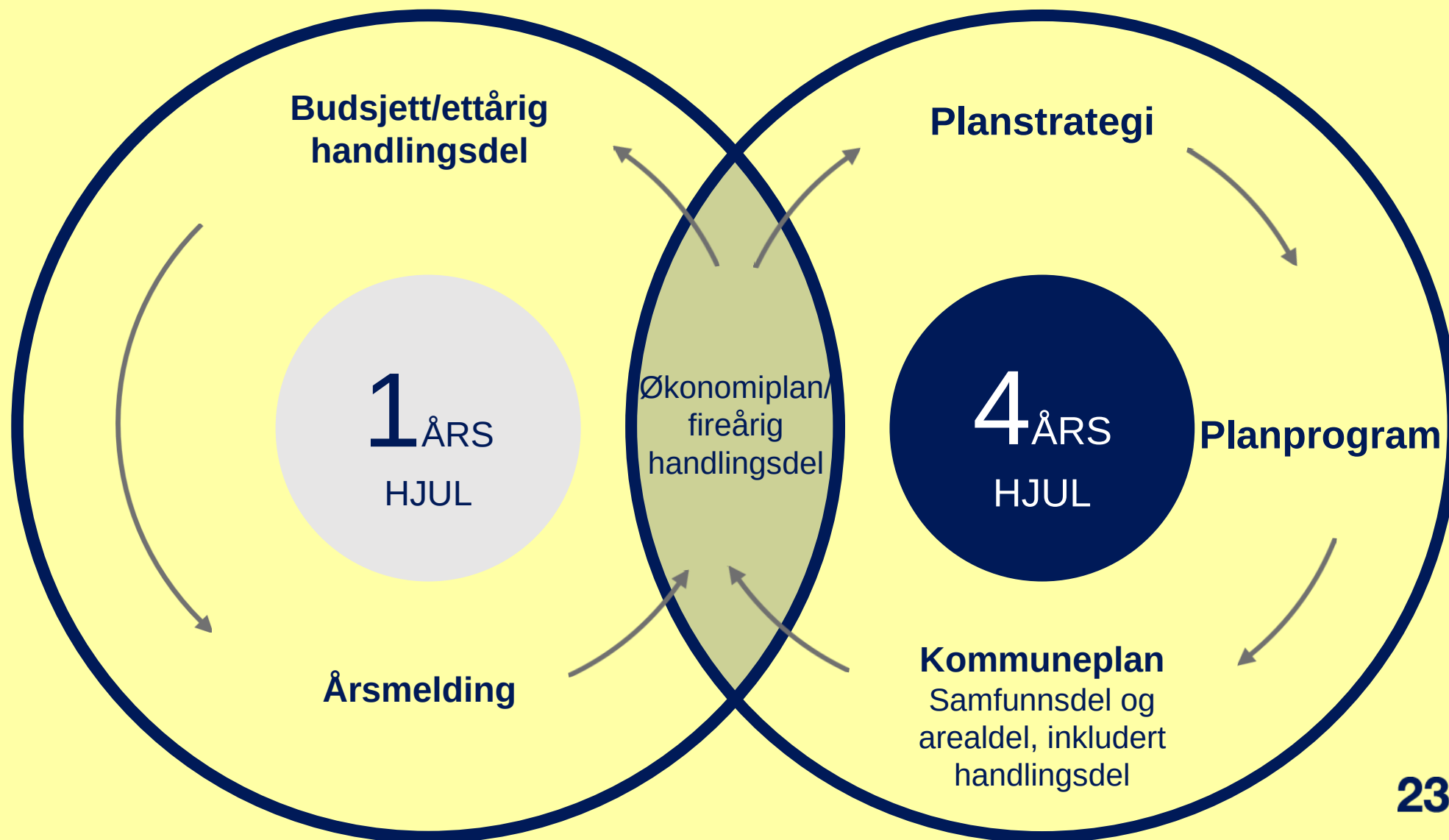
Strategisk utdyping
Delmål og tiltak

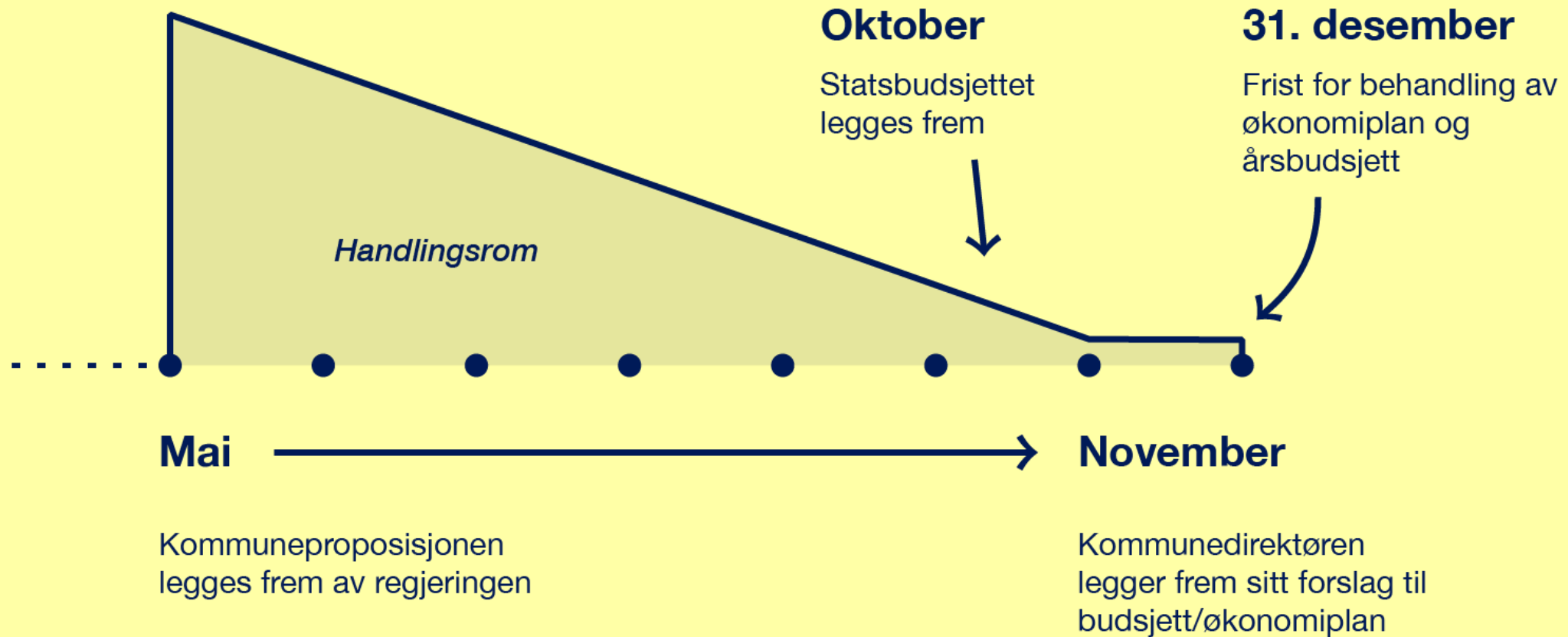
Prioritering

Planleggingshjulet

Handlingsrommet er størst når du starter tidlig

Frie inntekter

Skatteinntekter

(40 %)

Rammetilskudd

(32 %)

Bundne inntekter

**Egenbetalinger
og gebyrer**

(14 %)

**Øremerkede
tilskudd**

(6 %)

Fra innbyggerne

Fra staten

**I tillegg:
Momskompensasjon
Andre inntekter (renter og utbytte)**

23 ~ 27

Diskusjonsoppgave

Hvilke 3 saker mener du er de viktigste de neste fire årene?

1. Bruk 3 minutter for deg selv og tenk gjennom spørsmålet
2. Ta en rask runde rundt bordet og hør hva hver og en av dere har tenkt
3. Drøft dette i gruppen i 15 min

Hvordan få en sak på dagsorden?

- Rette en forespørsel til lederen i møtet
 - Spørsmål
 - Interpellasjon
 - Muntlig spørretime
- Fremme alternative forslag til vedtak
- Kreve å få en sak på saklista, ekstra kommunestyremøte
- Verbalforslag til budsjettet
- Kommunestyret/utvalgene som politiske verksteder

23 ~ 27

Foto: Siv Dolmen

23

27

Evaluating

